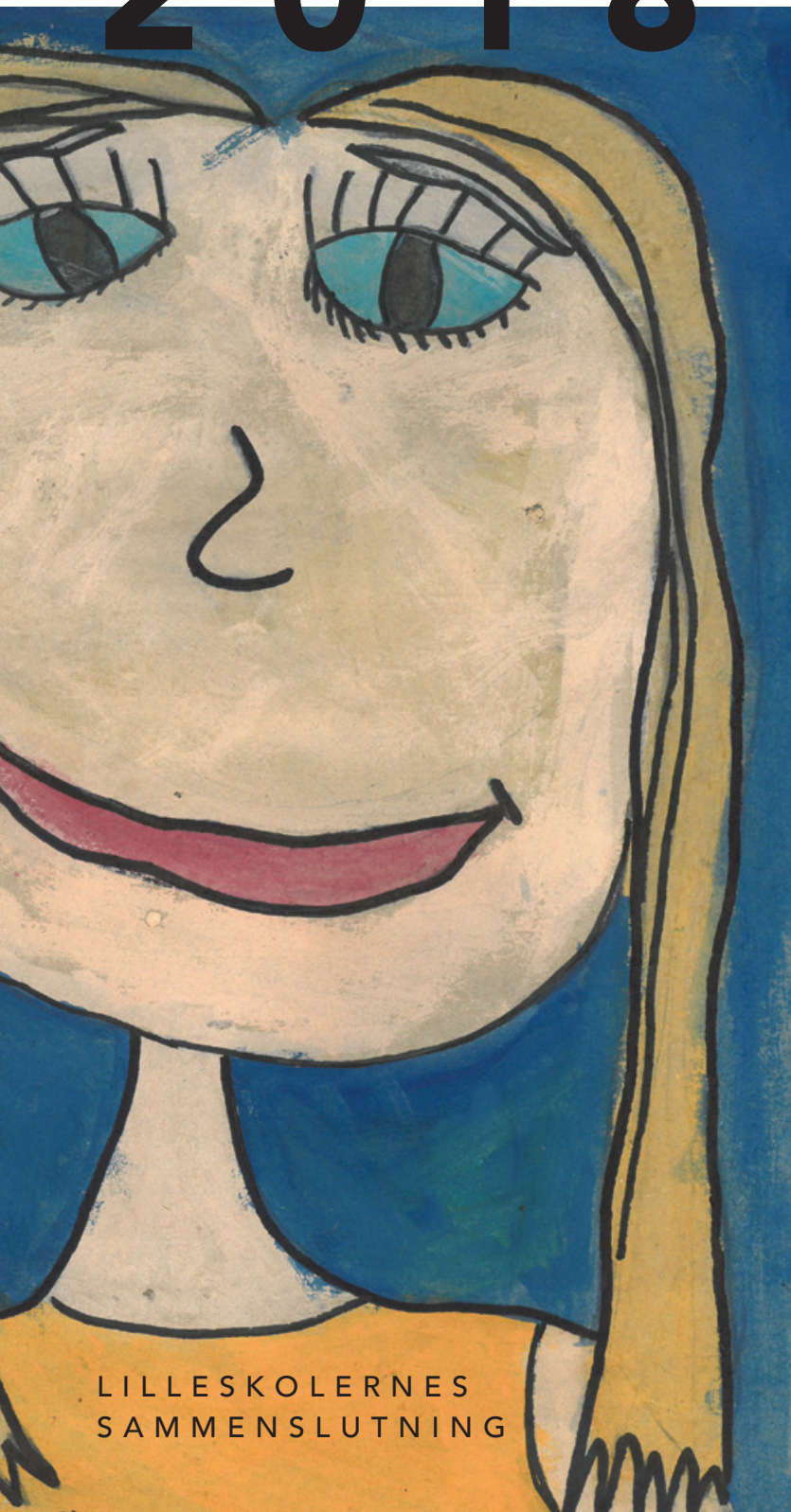

ÅRS-
SKRIFT
2018

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

ÅRS -
SKRIFT

20

18

Udgivet af
Lilleskolernes Sammenslutning
Farvergade 27D, 2. sal
1463 København K.

Tlf. 28743329

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk

Redaktion og tilrettelæggelse
Sune Jon Hansen

Redaktionen er afsluttet den 5. februar 2018
Årsskriftet er også tilgængeligt i en
webbaseret udgave på www.lilleskolerne.dk

Layout og grafik
Anne Sofie Bendtson

Tegninger:
Børn fra Hørsholm Lilleskole,
Helsingør Lilleskole, Hundige Lilleskole,
Børnenes Friskole, Østerbro Lilleskole

Oplag
1200 eksemplarer
Februar 2018

Tryk
KLS Grafisk Hus A/S

INDHOLD

05

Velkommen til Årsskrift 2018

07

Bestyrelsens beretning

12

Shouting Out Loud
af Else Marie Hansen

16

Børnehave på Lilleskolen?
af Søren Erhard Hansen og Rikke Dyrmosé

20

Hvorfor udvekslingsrejser?
af Lars Støchkel-Hinuum og Zitta Østergaard Nielsen

22

Om læring og kreativitet, fejl, sprækker og skøre ideer
af Lene Tanggaard

24

Børns øjne – Menneskeporten og det fælles tredje
af Jens Skou Olsen

26

Når man ikke vil villes noget med
af Steen Nepper Larsen

28

Medlemsskoler oversigt og adresseliste

32

Nøgletal og medlemsskoler

34

Program for Lilleskoletræf 2018

At danne netværk,
at mødes på tværs
af skolerne - lærere,
pædagoger, ledere og
bestyrelser - for at lade
sig inspirere, støtte
hinanden, udvikle,
udforske og udfordre
den måde, vi laver skole
på, er et stærkt træk ved
sammenslutningen af
lilleskoler.

KÆRE LILLESKOLEFOLK

Velkommen til Årsskrift 2018 som i år, udover bestyrelsens beretning og nøgletal, er præget af perspektiver på at lave lilleskole – *indefra og udefra*. Mens bidragene *indefra* tager afsæt i lilleskolernes liv og praksis – hvad det kræver at stå fast på sin skoles værdier, hvorfor det giver god mening at lave børnehave og lilleskole sammen og hvad udlandsrejser står for og bidrager til – så er bidragene *udefra* præget af, at Lilleskolernes Sammenslutnings årstema i 2017 var ”Dannelse”. Et begreb og en dimension ved skolen, som burde stå helt centralt, men som de senere år har været trængt noget i baggrunden på den skole- og uddannelsespolitiske scene.

Sammen, med indlæg fra pædagogikforskere og –debattører, har vi i løbet af 2017 gransket og diskuteret, hvad det vil sige, at ville noget med nogen. Så både *noget* og *nogen* tilgodeses. For lilleskolerne er jo netop kendetegnet ved at ville mere end blot og bart at lære børnene at læse, skrive og regne. Det handler om arbejdsgange og omgangsformer – fag, faglighed, didaktik, og skolekultur. Det handler om at insistere på at være i bevægelse og optaget af, hvordan man kan imødekomme og udfordre de behov og ressourcer, børnene møder skolen – lærerne, pædagerne, de andre børn, etc. – med og danne og forberede dem til at leve og være skabende deltagere i de foranderlige verdener, de er og senere bliver del af. Og det handler om at (gen)erobre en pædagogisk dagsorden og et sprog, så vi med autoritet og legitimitet kan tale om ”hvordan” og ”hvorfor”, vi indretter skolen, som vi gør.

I en tid hvor man i en politisk iver efter at indrette og målrette skolen mod ”det fremtidige arbejdsmarked”, i (for) lang tid har udgrænset de etisk-normative spørgsmål om menneskesyn, formål og mening til fordel for politisk dikterede og kvantificerbare lærings- og kompetencemål, kræver det pædagogisk mod, vilje og visioner at holde fast i en praksis, hvor dannelse, det at forholde sig aktivt, kritisk og reflekteret til sig selv, til andre og det samfund og de minisamfund man lever i, står centralt.

Pædagogik er aldrig neutralt. Skolen er aldrig neutral. Vi vil noget med nogen, og det skal vi turde at omfavne og stå på mål for – overfor skolens aktører, os selv og det samfund vi laver skole i. Et spørgsmål er i den forbindelse, hvilke udfordringer vi som lilleskolernes forening skal fokusere på? Og er vi på rette vej? Det skal vi have en god debat om på repræsentantskabet. For Lilleskolernes Sammenslutning bliver jo til og får værdi og styrke i kraft af alt det, der betyder noget for medlemsskolerne.

Vi håber, I vil møde op på repræsentantskabet og tage del i diskussionen om at lave lilleskole.

Vel mødt

Sune Jon Hansen
Sekretariatsleder
Lilleskolernes Sammenslutning

BESTYRELSENS BERETNING 2018

I efteråret 1949 samledes en lille gruppe forældre til et møde i Vartov. Fælles for dem var, at de havde børn i den skolepligtige alder, og ikke ønskede at sætte dem i folkeskolen.

De oplevede, at de store hovedstadsskoler, med ofte 800 – 1000 i én bygning og med 35 – 40 elever i hver klasse, ikke tilbød gode vilkår for de små børns skolegang. De ville i stedet skabe en skole, der kunne forene landsbyskolens menneskelighed med god, moderne pædagogik.

Mødet sluttede med, at de stiftede en forening *Skolekredsen af 1949*. De var blevet enige om, at oprette deres egen lille skole.

Sådan skriver Kaj Himmelstrup om opkomsten af den første lilleskole¹. Kaj Himmelstrup beretter, at han og de andre lærere og forældre ønskede at skabe en lille hyggelig skole, hvor de kunne se den opdragelse fortsat, som de havde påbegyndt i hjemmet. Det skulle på ingen måde være en forsøgsskole og heller ikke en pædagogisk systemskole. De ville begynde ganske beskedent og se hvordan sagerne udviklede sig.

Skolen fik navnet Den Lille Skole og etablerede sig hurtigt i en villa sammen med *Kursus for småbørnspædagoger*, der med deres fokus på kroppen, det musiske og den almene dannelse af børnene kom til at præge skolen. De første mange år så omverdenen på Den Lille Skole som et pædagogisk kuriosum, men som årene gik fik Den Lille Skole efterfølgere, og *lilleskolen* blev i højere og højere grad et begreb.

I dag er Lilleskolernes Sammenslutning tilbage på Vartov og det, der startede i 1949 med 4 forældrepar der mødtes på Vartov for at lave en skole til deres børn, er i dag vokset til, at der går over 10.000 børn på lilleskoler rundt om i hele landet, bundet sammen i det store fællesskab vi kalder Lilleskolernes Sammenslutning (LS).

Lilleskolerne er en aktiv og levende bevægelse med historiske rødder både i en undersøgende, farverig og kreativ skolepraksis og i et kritisk og demokratisk skole-

lesyn. Ambitionen har altid været at lave den bedste mulige skole for tidens børn, men det ligger i lilleskolernes DNA, at hvad der er den bedste skole for tidens børn, konstant og konsekvent er genstand for pædagogiske diskussioner og refleksioner. Og heri ligger noget af det kit, der binder lilleskoler på tværs af landet sammen: en insisteren på og åbenhed overfor at skolen er levet liv, at skolen ikke er isoleret fra det øvrige samfund, og at skolen dermed altid er i bevægelse og udvikling.

I Lilleskolernes Sammenslutnings bestyrelse ser vi det som vores fornemmeste opgave at være til for alle vores medlemsskoler – at inspirere, udfordre og understøtte hele skolen; både børn, bestyrelser, den daglige ledelse og medarbejdere. Vi skal ikke på samme måde som tidligere kæmpe politiske slag, det arbejde har vi nu overladt til Friskoleforeningen, men at være en stemme der udfordrer det til enhver tid dominerende skolepolitiske landskab med kritiske diskussioner og gode praksiseksempler fra skolerne, ser vi fortsat som en opgave for LS. Og præcist som det var udgangspunktet for den Lille Skole da den startede i 1949, er foreningens omdrejningspunkt anno 2018” en aldrig afsluttet debat om pædagogikken og dens mål og midler”². Den debat blev Den Lille Skoles livsnerve og efterfølgende mange andre lilleskolers livsnerve op igennem 60’erne og 70’erne - og således også noget af det man fandt sammen om i Lilleskolernes sammenslutning – og som vi stadig mødes om i dag.

Og med en grundskole og et uddannelsessystem, der i den grad er blevet politiseret, og en pædagogisk tænkning og praksis, der på de brede linjer er blevet underlagt politisk styring, er der også i dag god grund til at mødes lilleskolerne imellem og holde fast i diskussioner om og refleksioner over pædagogikkens mål og midler.

Hvordan svarer vi som lilleskoler på det børne- og læringsyn, der dominerer dagens uddannelsesland-

¹ Himmelstrup, Kaj (1972): *Lille skole - hvad nu?*, Lindhardt og Ringhof.

² Himmelstrup, Kaj (1995): *Lilleskolen - Drøm og realitet, Selskabet for skole og uddannelseshistorie*.

skab, hvor færdigheder, læringsmålstyret undervisning, tests og dokumentation - fremdrift og forudseenhed - præger og presser skolen og dens forskellige aktører? Hvordan møder vi et børne-, skole- og undervisningssyn, der aktuelt tilsidesætter og udfordrer skolens dannelsesdel og udpeger morgendagens arbejdsmarked, som grundskolens fyrtårn? Og hvordan forholder vi os til de digitale teknologier, sociale medier, nye typer af fællesskaber på og udenfor skolen (på samme tid!), læringsplatforme og personaliserede adaptive læringsalgoritmer?

Spørgsmålene er mange og igennem året har lilleskolerne sammen og med bidrag udefra, på træf, internater og møder, søgt svar, der ikke sjældent har peget i andre retninger end og udfordret de *sandheder*, der så at sige hersker på bjerget – og givet vores egne holdninger og meninger om vores egen, enkelte lilleskole mere klarhed, form og retning.

PÆDAGOGIK, LEDELSE OG ORGANISATION.

Debatten om hvordan og hvorfor vi laver skole, hvordan vi udforsker og udfordrer tidens læringssyn og dannessyn, diskussionen om hvilke veje vi vil gå pædagogisk samt overvejelserne om, hvordan vi vil svare på de skolepolitiske strømninger, der kommer imod os – at danne ramme for dette, for skolernes mulighed for fortløbende samtaler – er med andre ord en af lilleskolernes Sammenslutnings vigtigste opgaver.

I det forgange år har vi i LS skabt rum og rammer for denne fortløbende debat igennem diverse arrangementer og aktiviteter på tværs af skoler og på tværs af landet.

I mødet mellem

- **bestyrelsesmedlemmer** fra forskellige skoler, har vi taget os tid til at diskutere hvordan bestyrelserne kan sikre sig, at der både er rammer for og legitimitet til at skolens værdier, pædagogik og kultur kan udfolde sig og spille sammen. Og hvad det er, der er på spil i relationen mellem det engagerede forældreskab, det frivillige bestyrelsesarbejde og den professionelle ledelse.

I mødet mellem

- **bestyrelser og ledelser** har vi diskuteret det arbejde og de udfordringer, vi står i og står overfor, når vi skal forklare og forsvare, hvorfor vi laver skole på den måde vi gør. Hvad vil det sige at være lilleskole – moderne progressiv skole - i dag? For ligesom samfundet og uddannelsesdiskurser og praksisser forandrer sig, så forandrer lilleskolerne sig også. Men hvordan? Og hvordan griber vi, kvalificerer og kommunikerer vi omkring disse forandringer i mødet mellem engagerede forældre, frivillige bestyrelser og skolens daglige ledelse.

I mødet mellem

- **lederne**, har vi i år haft fokus på dannelse. Vi har bl.a. set på hvordan vi kan gribe om, begribe og kva-

...det ligger i lilleskolernes DNA, at hvad der er den bedste skole for tidens børn, konstant og konsekvent er genstand for pædagogiske diskussioner og refleksioner.

lificere den dannelse, der går for sig på lilleskolerne – for at få redskaber til at holde fast i en praksis, hvor evnen til at forholde sig aktivt, kritisk og reflekteret til sig selv, til andre og det samfund og de minisamfund man lever i, står centralt.

På det årlige ledertræf i uge 38 var fokus på, hvad der ligger i ledelsesdimensionen, og hvordan den relaterer sig til det pædagogiske, skolens værdier og den måde vi indretter os på som skole. Det handlede om at få blik for og udfordre selve grundlaget for at tale, tænke og gøre ledelse – og få perspektiver på og diskutere, hvordan vi på skolerne kan etablere handlingsrum, en fælles retning og forståelse af skolens indretning og værdier.

I mødet mellem

- **ledere, lærere og pædagoger** så vi på Inklusions-træffet nærmere på, hvordan vi som lilleskoler håndterer og kan håndtere eksklusionsprocesser og inklusionsprocesser blandt børnene. Også spørgsmålet om digital dannelse har fyldt i år, og på efterårets Lederi zoomede vi ind på, hvordan vi organiserer os og arbejder pædagogisk og kritisk med digital dannelse.

I mødet mellem

- **eleverne** har vi på *Lilleskolernes Parlament* sat demokratiet til debat. *Parlamentet* er ved at etablere sig som en årligt tilbagevendende begivenhed: Et døgn i elevdemokratiets navn som (mod)svaret på en tid, hvor demokrati og demokratiske forståelser og processer tages for givet men også er udfordret af en stigende begrænsning af, hvem der har/kan få adgang til og tag om den offentlige samtale og det politiske system.

Lilleskolefestivalen har endnu en gang skabt rum for at fremme elevernes musikalske og kunstneriske udvikling, udvide elevernes kreative og musikalske horisont, og givet mulighed for, at afprøve personlige og kollektive grænser i forbindelse med kunstneriske præsentationer. Og minifestivalen må vi heller ikke glemme. Den er som alle de øvrige møder og aktiviteter et element i det fællesskab og den bevægelse vi kalder lilleskolerne.

NETVÆRK

At danne netværk, at mødes på tværs af skolerne - lærere, pædagoger, ledere og bestyrelser - for at lade sig inspirere, støtte hinanden, udvikle, udforske og udfordre den måde, vi laver skole på, er et stærkt træk ved sammenslutningen af lilleskoler. I LS har det været en stor fornøjelse igen i år at kunne bakke op om

og understøtte de mange tiltag, der har fundet sted i netværk rundt om i landet.

Netværket af Københavner lilleskoler og Netværket af de jyske lilleskoler har begge afholdt fælles inspirationsarrangement for alle deres medarbejdere. Begge steder blev der tid til faglig inspiration udefra, erfaringsudveksling og debat samt møde med gode kollegaer og selvfølgelig fest. Netværket af Nordsjællandske skoler planlægger nu et lignende arrangement i 2018. Det smitter og det er herligt.

Men også mindre kan gøre det. I hverdagen mødes både, ledere, lærere, pædagoger, sekretærer og pedeller jævnligt på tværs af skoler i mindre lokale netværk over hele landet til inspiration, kollegial sparring og stor fornøjelse.

En ny type netværk skyder i disse år frem. En række skoler er gået sammen med henblik på at understøtte læsevejlederne med både fakta og konkret viden, samt mulighed for løbende sparring og faglig udvikling. Og flere af disse faciliterede netværk er på vej i 2018, hvor der arbejdes på at oprette netværk for tysk, naturfag og drama.

Sådanne samarbejder på tværs af skolerne er eksemplariske og vigtige for både den enkelte skole og bevægelsen, ikke mindst fordi det giver deltagerne mulighed for at mødes på tværs af skolerne og blive styrket fagligt og pædagogisk, men også fordi det styrker deltagerens forståelse af sig selv som medskabende lilleskolelærer/-pædagog ind i et større fællesskab og et særligt skolesyn.

UDVALG

I forbindelse med *Lederiet* i 2016 om ”Mål, målinger og målstyring” etableredes en arbejdsgruppe, som siden har arbejdet videre med, hvordan vi udnytter den frihed og det store privilegium vi har til at lave skole og undervisning på vores egen måde og finde vores egen vej frem mod slutmålene. Arbejdet er næsten afsluttet og munder ud i en *Inspirationspamflet*. En lignende opsamling på årets *Lederi* – om ”Lilleskolerne og digital dannelse” – er også igangsat. Det handler ikke om at komme med anbefalinger eller svar a la ”sådan skal I gøre”, men om at holde fast i nogle af de perspektiver som *Lederiet* og dets tema giver anledning til og sætte dem i spil i relation til vores forståelse af og praksis på lilleskolerne.

Også på kanten af Lilleskolernes Sammenslutning er der aktivitet. Således mødtes i begyndelsen af 2017 en række aktive og tidligere lilleskolefolk omkring *Lilleskolernes Historisk Pædagogiske Selskab*. Intentionen er at sætte skole og samfund til debat – i et historisk og aktuelt lys, med lilleskolerne og pædagogik som omdrejningspunktet.

LS – DE INDRE OG YDRE LINJER

På de indre linjer har bestyrelsen i år været optaget af at fortsætte arbejdet med at styrke de indre linjer

At være en stemme der udfordrer det til enhver tid dominerende skolepolitiske landskab med kritiske diskussioner og gode praksiseksempler fra skolerne, ser vi fortsat som en opgave for LS.

og ”sætte punktum” for overgangen til ”det nye LS”. Samarbejdsfladerne imellem Lilleskolerne og Friskoleforeningen er blevet drøftet, skåret til og det gode samarbejde styrket. Vi har på alle måder en god dialog om mulighederne ved og rammerne for at være ”forening i foreningen”. Det vil vi gerne benytte denne lejlighed til at takke en ekstra gang for. Et andet fokus har været at skabe gode rammer for vores sekretariat. Det gode samarbejde imellem vores dygtige sekretariatsleder, det nye formandskab og bestyrelsen har skullet finde sin form, og vi er rigtig glade for den udvikling, det samarbejde og det arbejde, der finder sted. Derudover har særligt vores nye noget strammere økonomi (efter sammenlægningen med Friskoleforeningen) været genstand for overvejelser med blik for både prioriteringer og nye muligheder for at øge vores økonomiske råderum og dermed vores muligheder for at stå stærkt som forening.

Bestyrelsen har desuden fortsat været optaget af udvalgsarbejdet omkring *kontakt, kommunikation og tværgående aktiviteter*; et arbejde der også er udtryk for, at hele bestyrelsen på anden vis er arbejdende og, sammen med formandskabet, i højere grad repræsentativ indadtil.

Efter nogle år med fokus på at etablere ”det nye LS” ønsker bestyrelsen nu også at rette fokus på de ydre linjer og løfte blikket og kigge længere ud i horisonten for at prøve at få øje på, hvor det næste flag skal plantes. I januar 2018 mødtes bestyrelsen om netop dette på Børnenes Friskole i Århus. Omdrejningspunktet for visionsdagen var, hvordan LS’ bestyrelse kan være med til at sikre, at Lilleskolernes Sammenslutning er en stærk, relevant og levedygtig skoleforening ikke bare i dag, men også i fremtiden – på de indre såvel som ydre linjer. Et stort og vigtigt spørgsmål som vil blive en del af det fokus bestyrelsen kommer til at have i 2018.

SKOLEN ER FOR BØRN

At lave lilleskoler – med kant, med indblik og udsyn, med kritik og refleksion, med nærhed, nærvær og næring – er en stor og vigtig opgave, som lykkes på tværs af det stærke fællesskab vi har. Og dermed lykkes det også at vise, at det er muligt at lave skole for børn: Trykke skoler med gensidig respekt og lydhørhed, masser af faglighed, krop, kreativitet og musikalitet – præcist som forældre har ønsket det og er lykkedes med at gøre det for deres børn siden 1949.

I lilleskolernes fællesskab løfter vi en stor samfundsmæssig opgave. Med stort mod og risikovillighed ude på skolerne går der nye veje, prøves der nye faglige og pædagogiske initiativer af, bliver der udforsket, udfordret og taget chancer. Således opstår nye undervisningsformer, nye fællesskaber og endda nye skoleformer - sommetider ved dygtighed og vid, sommetider ved et tilfælde eller en fejl. Men altid igennem et stort arbejde og et kæmpe engagement fra både ledere, medarbejdere og forældre.

I LS vil vi vedblive med at arbejde for at facilitere og danne ramme for mødesteder, fælles refleksioner og kritiske debatter, så vi som bevægelse kan vedblive med, at gøre opmærksom på, at børn er mennesker med egne liv og retninger. Skolen er ikke for arbejdsmarkedet! Skolen er for børn!

TAK FOR SAMARBEJDET

I Lilleskolernes Sammenslutning vil vi gerne takke de øvrige skoleforeninger for det arbejde I gør for at sikre og varetage de frie skolers interesser i Danmark. En særlig tak til Dansk Friskoleforening og Friskolernes Hus, hvor forståelsen af, at vo-

res skoleform er del af en demokratisk tradition og rettighed, trives godt og kvalificeres politisk. En stor tak skal også lyde til den Frie Lærerskole og til de politikere, journalister og forskere, der engagerer sig i lilleskoleverdenen og lytter til vores synspunkter. Vi kommer heller ikke udenom Peter Højgaard Pedersen, der stadig løfter en stor opgave for lilleskolerne og dagligt videndeler og sparrer med Sune på kontoret på Vartov. Og Bente Haugaard, der altid stiller op, tager fat og bakker op om lilleskolerne. TAK til jer.

Til sidst, men ikke mindst – faktisk allermest – skal en stor tak lyde til alle de dedikerede og engagerede lilleskolefolk på skolerne. Den indsats I gør, det arbejde I lægger i at lave skole, det mod, engagement og sammenhold jeres skoler står på og er udtryk for er ryggraden i lilleskolerne. Uden jer, ingen lilleskoler.

På bestyrelsens vegne

Jasmin Heide
Formand

SHOUTING OUT LOUD

Jeg er dagligt omgivet af børn – og det er en gave. Nysgerrige børn, larmende børn, glade børn, syngende børn, kreative børn, børn der fordyber sig, og børn der lige skal ha' et ord med på vejen.

Sådan var det også i mit privatliv i mange år. Jeg har selv en stor flok børn, men de er nu voksne individer, der heldigvis elsker at komme hjem og være mine store børn en gang imellem.

Da børnene var yngre, var jeg helt klart den klogeste af os alle sammen. Men tiden ændrer som bekendt mange naturlige ting, og nu sker det ofte, at samtalen drejes hen på emner og tidsbestemte faktorer, hvor der simpelthen er ord og begreber, jeg ikke forstår eller ikke lige er opdateret på.

Under den sidste familiefrokost blev en af drengene drillet af sin kæreste med hans 'FOMO', som han bedyrede, at han virkelig prøvede at arbejde med.

Og alle udover mig i det ganske danske land ved sikkert godt hvad FOMO står for: 'Fear of missing out' – selveste Svend Brinkmann har for nylig skrevet en bog om det. I den forbindelse har han lavet et modbegreb, han kalder 'Joy of missing out', men jeg har heller ikke - som stort set alle danskere efterhånden har, læst alle Svend Brinkmanns bøger. Jeg har travlt med at lave god skole, så hvordan skulle jeg vide det? Der er meget vi skal vide. Der er meget vi forventes at vide – både som skolefolk og godtfolk.

Jeg er generelt ikke bange for at gå glip af noget. Men i en tid hvor det i høj grad

er de frie skoler, der får hug, så går jeg ind imellem og får lidt angst og vejrtrækningsbesvær. Det omkringliggende samfund lader os ikke være i fred, og vi er nødt til at være opdateret. Alle frie - og private skoler bliver kæmmet over én kam og står politisk for skud. Står man politisk for skud, ja så står man også for skud i den almindelige folkemundesnak – den snak, der opstår til julefrokoster og søndagsmiddage, hvor alle har en mening om tingene uden egentlig helt at ha' sat sig ind i dem! Også om skolen! Sådan er det i Jylland – og måske også i resten af landet.

Og som skoleleder skal jeg helst vide, hvad der foregår. Jeg vil ikke klandres for, at vores skole er en enklave, der lever sit eget liv i en lille isoleret verden. Jeg vil gerne kunne forsvare den, hvis nogen går til angreb på den frie skole eller det frie skolevalg.

Men hov – stop op! Det er helt misforstået. Vi skal ikke forsvare Den frie skole – vi skal fortælle om den og være stolte af den. Vi skal fortælle om frihedsbegrebet, om det vi *kan*, og det vi *tør*.

Vi skal fortælle om det fællesskab, der opstår, når engagerede børn, personale og forældre får skoler til at fungere, fordi de er med til at skabe en samhørighed omkring en skoleform, der tør organisere sig på en anderledes måde. Vi skal fortælle om vores personale, der formår at skabe relationer og fagligt indhold i en grad, så vi kan frisætte vores børn til uvished i stedet for at målrette dem til erhvervslivet. Vi skal gøre dem til

...men vi skal alle være lidt skarpere på at profilere os, og gøre opmærksom på de værdier og den pædagogiske platform vi arbejder ud fra.

selvstændigt tænkende væsener, der tør at rejse sig op i en forsamling og stille kvalificerede spørgsmål til det omkringliggende samfund. Vi skal fortælle om den mangfoldighed, de frie skoler består af.

Vores skole ligger ude på det skønne Mols. Langt ude på landet!

Ved det nyligt overståede kommunalvalg fik vores kommune en socialdemokratisk borgmester. Han er et meget sympatisk menneske, jeg gerne vil give min stemme, men som alle ved, er det at grave sin egen grav at stemme på en socialdemokrat, når man er ansat ved en fri grundskole. Han forsøgte at overbevise mig om, at landspolitik og kommunalpolitik absolut ikke er det samme - at alle socialdemokrater selvfølgelig er interesseret i at bevare de små lokalsamfund, og dermed de mange små friskoler, der opstår ude på landet pga. af lukning af den lokale folkeskole.

Så langt så godt. Men hvis man nu ikke er en lukket kommuneskole, men tværtimod en gammel værdibåret Lilleskole, der bekender sig til nogle af Freinets fineste tanker, bliver man så også beskyttet af den nye borgmester? Det håber jeg, men vi skal alle være lidt skarpere på at profilere os, og gøre opmærksom på de værdier og den pædagogiske platform vi arbejder ud fra. Det skal ud i 'verden' og vi skal bruge forældrene som det første og største talerør - de bedste ambassadører, men også være bedre til at blande os i den mediedebate, som jeg ikke altid selv når at være en del af.

I stedet for at være bange for at gå glip af noget skal jeg være tilfreds med det jeg når, passe min skole og samle på små praksis eksempler. Disse skal videreformidles som levende argumenter for, at de frie skoler har deres berettigelse, når folk sætter spørgs-

målstegn ved eksistens og statsstøtte til den næste søndagsfrokost.

Jeg skal fortælle om det fantastiske store kagebord, som alle bidrager til i augustsolskin den første skoledag efter sommerferien. Jeg skal fortælle om en tre ugers teaterperiode hvor alle fra 0. - 9. klasse arbejder sammen om en kæmpe teateropsætning. Jeg skal fortælle om engagerede forældre, der er så glade for deres børns skole, at de kommer ned en lørdag og renser tagrender eller skifter taget på en bygning. Jeg skal fortælle om en gammel elev, der indstiller skolen til en pris, fordi hun synes, at hendes tid på skolen er det bedste, der indtil videre er hændt i hendes liv. Jeg skal fortælle om rejser til udlandet, og om hvor kort der er fra tanke til handling. Jeg skal fortælle om et helt unikt læringsmiljø skabt af de voksne, der arbejder på skolen. Jeg skal fortælle om plads til den enkelte. Men mest af alt skal jeg fortælle om fællesskab. Et begreb der aldrig går af mode. Og i al min higen efter at nå det hele ved jeg, at det er der - fællesskabet - for jeg er i det hver dag, og når noget fylder én, bobler det ofte over. Det er der, at vi skal gribe pennen og skrive om det, eller stille os op på en trækasse i den lokale Hyde Park og råbe det ud. Vi skal ikke bare skaffe børn til 'butikken', vi skal være med til at skabe glade, samfundsbevidste og demokratiske børn! Der er stor sandsynlighed for at man i lokalsamfundet vil tænke; 'Så, nu er det igen en af dem fra den tossede lilleskole, der råber op'. Men i vores situation er tavshed ikke guld!

Vi skal ud over kanten med alt det vi kan - **sammen!**

Ps. Kunne man måske begynde at sige 'SOL' - 'Shouting out loud' ? - eller er den allerede taget?

BØRNEHAVE PÅ LILLESKOLEN?

Flere og flere friskoler har deres egne børnehaver, og på Roskilde Lilleskole (RLS) etablerede vi vores i oktober 2015 – helt i overensstemmelse med mulighederne i friskolelovgivningen. I dag går der godt 30 børn i børnehaven, svarende til ca. en halv skoleårgang.

Men hvorfor skulle vi som lilleskole med en stor og markant overbygning kaste os over denne opgave, og ville det styrke eller svække resten af skolen? Det var de vigtige spørgsmål, vi måtte besvare og undersøge i forløbet, fra Rikke – den nuværende børnehaveder og daværende forældre på skolen – forelagde ideen for ledelsen et par år før.

Der kan være mange baggrunde for, at den enkelte skole lokalt ønsker at drive børnehaver, og det gælder også for os. Set historisk er det måske mærkeligt, at der ikke allerede er mange børnehaver på lilleskolerne. Mange af de grundlæggende lilleskoletanker om børns selvstændige liv, det frigørende, musiske og legende i pædagogikken, er jo oprindeligt født i efterkrigstiden i kredsen omkring Seminariet for Småbørnspædagoger.

Men det tænkte vi ikke over i første omgang, vi havde fra de første tanker og møder to formål: Børnehaven skulle dels sikre os en stabilitet i optaget til børnehaveklassen – det havde været ustabil i et par år – og dels styrkes skolens profil i retning af ”de grønne rammer for et godt børneliv”. En samlet skole og børnehaver omkring leg, læring, pædagogik, skolekultur og undervisning.

Et forældreargument var, at det rent praktisk selvfølgelig ville gøre forældrenes daglig-

dag nemmere ift. at hente og bringe forskellige søskendebørn.

At det så skulle være en god forretning, giver sig selv, da skolen ikke må overføre midler til børnehavens drift jf. Friskolelovgivningen.

Undervejs i forløbet fik vi en hel række sidegevinster, som vi ikke kunne forudse, men som har fået stor værdimæssig betydning for både børnehaver og skole. Det er gået op for os, at børnehavens daglige praksis og tanker er blevet et meningsfuld vindue til skolens samlede pædagogik, men også en endnu bedre start på samarbejdet med og involveringen af forældrene

Vi havde lovet at starte børnegaven 1. oktober, men allerede i sommerferien kunne vi se, at byggeriet ville blive forsinket 3 måneder. Heldigvis havde vi tidligt involveret den lille gruppe af forældre til 5-6 kommende børnehaver – senere kaldet Pionererne – der fra starten havde vist interesse i planlægningsmøder, pædagogiske tanker, økonomi og bygninger. Vi holdt månedlige åbne møder, hvor alle var velkomne, og i løbet af et par måneder var de interesserede fordoblet. Disse møder gav en fantastisk gejst og sammenhold i forældregruppen, og ikke mindst en stor opbakning til de pædagogiske planer og Rikke, der på det tidspunkt var blevet ansat som leder. Derfor blev forsinkelsen ikke et problem.

Vi var og er inspireret af den ro, nærvær og sejhed, vi har oplevet hos børn, der har gået i skovbørnehaver. Derfor var det vigtigt, at forældrene også bakkede op om en børnehaver, hvor børn kan lege udenfor det meste af dagen – også i mudder og træer, blive snavsede,

Den pædagogiske grundtanke er, at de nye børn – og deres forældre - bliver opsøgt i den kultur og pædagogiske praksis, der allerede er skabt i børnehaven.

spise udemad - og holde høns og grise! Det sidste blev og er stadig en vigtig markør i forhold til de nye forældre, der måske hellere vil have ro, regelmæssighed og renlighed i lokaler, der minder om sterile tandlægeventeværelser. Dem trækker vi stadig en tur forbi svinestien når de vises rundt, så de kan blive afklarede.

En anden gave var, at forsinkelsen af byggeriet gjorde, at vi måtte starte børnehaven i 7.klasses lokale, mens de var ude at rejse. Pionererne indrettede og møblerede lokalet, så 5 betuttede og seje børnehavebørn kunne starte d. 1. oktober. Vi havde talt med forældrene om evt. at melde børnene midlertidigt ind i en nærliggende skovbørnehave, men de ville hellere være i 7.klasse.

Det betød, at børnehaven blev synlig fra dag 1, især i Overbygningens hverdag, hvor de små fik hjælp af de store elever, hvis de forvildede sig rundt på skolen, forlod toilettet uden bukser på, eller skulle have en hjælpende hånd til frokosten. Udenfor legede de på skolens legeplads og i skolegården blandt de andre børn, og det gør de stadig.

Derfor blev det også hurtigt naturligt at integrere den lille børnehavegruppe i skolens fælleskab: Til teaterforestillinger, arrangementer, optrædener, luciaoptog, fællesmøder. Det har givet disse samlinger en større lydhørhed og nænsomhed over for de små fra de store elever, men også et større perspektiv hos lærerne, der ser sammenhængen og overgangen mellem børnehave og skole i praksis: Børnehaveklassen er ikke længere de mindste og de nyeste – vi kender dem, når de starter i skolen.

Det har også medført, at opstarten af skolens børnehaveklasse er blevet anderledes og bedre. Før børnehaven begyndte den nye børnehaveklasse på RLS i skole allerede 1. maj, hvor de ellers ville blive overflyttet til de kommunale SFO'er. Det gav skolen nogle logistiske og bemandingsmæssige problemer i Yngstegruppen, især fordi der netop skal være meget fokus på de nye og mindste her.

Nu går alle de kommende børnehaveklassebørn i et 3 måneders overgangsforløb i børnehaven, Orange Gruppe, fra 1. Maj til 1. August. Her samarbejder børnehavens og SFO'ens pædagoger med de kommende lærere om at gøre børnene til en god gruppe og lærer dem, hvordan man går i skole. Omtrent halvdelen af børnene har allerede gået i børnehaven og den anden halvdel kommer udefra andre børnehaver. Den pædagogiske grundtanke er, at de nye børn – og deres forældre - bliver opsøgt i den kultur og pædagogiske praksis, der allerede er skabt i børnehaven. Det er jo en naturlig del af en børnehave, at der løbende kommer nye børn, i modsætning til skolen, hvor alle i en klasse begynder samtidigt.

Derfor er det også naturligt, at børnehaven i vinteren inden skolestart afholder nogle arrangementer, hvor de kommende børnehaveklassebørn og deres forældre bliver inviteret til at mødes med deres kommende klassekammerater. På den måde bliver børnehaven de fleste nye forældres første møde med skolen. Derfor har det været vigtigt for os at vise, at værdierne og det pædagogiske grundsyn er det samme i børnehaven og skolen, og at pædagogerne i børnehaven er et ekstra team på skolen, der ud over det naturlige samarbejde med Yngstegruppen også er del af det samlede personale og deltager i personalemøder, pædagogiske weekender og fester.

Så RLS er blevet en større lilleskole, ved at tage de mindste ind – men vi er også blevet lidt klogere på børneliv og skole. I virkeligheden er der ikke ikke kommet mange flere familier og børn til, vi har dem bare et par ekstra år.

Vi er i en periode på skolen, hvor det er vigtigt at holde fast i vores lilleskoleværdier, -kultur og -praksis. Vi oplever, at det er lidt nemmere at forklare og engagere nye forældre til børnehavebørn dette, end f.eks nye forældre til de ældre klasser. Derfor overvejer og undersøger vi i skrivende stund, om børnehaven skal udvides yderligere med en vuggestue.

HVORFOR UDVEKSLINGS- REJSER?

På Hundige Lille Skole har vi mange års erfaring med at virkeliggøre udvekslingsrejser i vores overbygning, og vi har siden midten af 1990'erne haft venskabskoler forskellige steder i Europa og uden for Europa, men dog inden for den vestlige kulturkreds. Vores overbygningselever har været på udveksling (på besøg og haft genbesøg fra udvekslings-skolen) med skoler i Danmark, Sverige, Norge, Tyskland, Polen, Ungarn, Polen, USA og New Zealand. Disse udvekslingsrejser er hvert skoleår en traditionsbunden undervisningsmæssig begivenhed, som både elever, lærere og forældre med spænding ser frem til at opleve. Og udvekslingskonceptet er blevet en væsentligt forankret del af skolens pædagogik.

Disse rejser er i sagens natur særdeles tidskrævende både op til rejsen og efter rejsen. Økonomisk set løber rejserne også op i et betragteligt beløb, som sættes af i budgettet hvert år. Når vi som skole investerer så megen tid og økonomi i udvekslingskonceptet, er det derfor yderst relevant og væsentligt - i øvrigt som med alle andre undervisningsaktiviteter - at både lærere og ledelse med mellemrum evaluerer elevernes faglige, personlige og sociale læring, dannelse, udvikling og udbytte af disse rejser - og ikke mindst ligeså vigtigt stiller os selv det spørgsmål: Hvorfor vil vi fortsat bruge tid og økonomi på udvekslingsrejserne?

Vi betragter vores udveksling som både dannelse og uddannelse af vores elever, hvor vi med inspiration fra et humanistisk pædagogisk ideal, anskuer dannelse og uddannelse som et samspil

mellem den kulturelle og materielle virkelighed, samt elevens forståelse af sig selv som en del af denne virkelighed. Ligeledes er det vigtigt for os, at det vi vil med vores udvekslingsrejser er i overensstemmelse med vores skoles formål og målsætning, der bl.a. har til hensigt at danne /uddanne vores elever til livsduelighed. Livsduelighed betyder, at vores elever optimalt får udfordret og udviklet evner og kompetencer – både fagligt, socialt og personligt, og at den enkelte elev kender både sine ressourcer og grænser, at hun/han kan tage ansvar for eget liv og kan indgå og fungere i relationer og et ansvarligt fællesskab med andre.

Med inspiration fra den kritiske-konstruktive didaktik (Klafki) ønsker vi, at vores elever lærer at indgå som ansvarlige aktører og handleparate i forhold til samfundsmæssige og globale perspektiver og udfordringer.

I det følgende vil vi beskrive 3 læringsområder, som vi mener vores elever opnår ved udvekslingsrejserne:

- **At lære at tænke kulturelrelationelt**, dvs. at kunne reflektere over egen kultur i forhold til andre kulturer. Noglebegreber er at opbygge medansvarlighed og global handleparathed hos eleverne. At være globaliseringsparat betyder for os, at vores elever lærer at møde mennesker og andre lande og kulturer med åbenhed, interesse og respekt i bevidstheden om betydningen af egne værdier og kultur og med evne til at reflektere over mødet med andre kulturers mangfoldighed. Formålet er at forberede eleverne til en fælles bevidsthed

om, at dannelse og uddannelse ikke kun kan nøjes med at være baseret på danske værdier, men i høj grad også universelle og globale værdier, da det danske samfund i dag kan betegnes som et multietnisk og multikulturelt samfund, hvor mennesker med forskellige kulturelle identiteter må kunne leve sammen.

- **Mental fleksibilitet**, dvs. lærer at kunne integrere forskelligartede erfaringer og oplevelser til en samlet helhedsforståelse. Vores elever skal være nysgerrige og forsøge at indtage en rolle som mini-antropologer ved at undersøge, hvorfor mennesker handler, taler og eksisterer sammen, som de gør og derved lære at udtrykke egne holdninger og kunne indtage andres perspektiv.

- **Social fleksibilitet**, dvs. lærer at kunne tilpasse sig nye situationer og træne ens fornemmelse for hvad der er passende, rimeligt eller hensigtsmæssigt i en given situation eller sammenhæng. Både i forhold til at være gæst og indgå i et fremmed familieliv, samt udfordringen i at skulle invitere et fremmed menneske ind i eget hjem ved genbesøgene.

Afslutningsvis kunne det være interessant at erfaringsudveksle med andre lilleskoler - som også rejser med eleverne - omkring, hvordan vi som skole danner vores elever til at reflektere over egen kultur i relation til andre kulturer, samt hvordan vi uddanner vores elever til at være borgere i en multikulturelt samfund og en globaliseret verden.

KAMMA

OM LÆRING OG KREATIVITET, FEJL, SPRÆKKER OG SKØRE IDEER

I 2017 bidrog jeg med fornøjelse til et par arrangementer hos Lilleskolerne. Vi talte om læring, kreativitet, fejl, sprækker og skøre ideer. Det er der en god grund til. Skole og uddannelse er vigtige institutioner, hvor børn og unge forberedes til at kunne deltage frit og myndigt i fremtidens samfund og verden. I en hastigt foranderlig verden har vi brug for ansvarlige, dygtige og kreative borgere, der er i stand til at håndtere disse udfordringer. De skal turde lede efter nye løsninger i sprækkerne, og de skal turde finde de skøre ideer, også når der sker fejl. Der er store udfordringer i sigte for fremtidens generationer i en tiltagende globaliseret og digitaliseret verden: globale klimaforandringer, flygtninge, radikalisering og terrorisme, en aldrende befolkning, større social ulighed, udfordringer med mediers troværdighed, politisk ustabilitet og så videre. Der er masser at tage fat på, og som den amerikanske pragmatist John Dewey formulerede det, er uddannelse og skole: "The supreme human interest in which [...] other problems, cosmological, moral, logical, come to a head"¹

Kreativitet er naturligvis ikke hele svaret på ovenstående, men kan fortolkes som et moderne begreb, der søger at understrege betydningen af, at vi mennesker har muligheden for at påvirke og forme vores eget liv og vores omverden. Kreativitet kommer af det latinske "creare"

og betyder "at skabe". I et moderne samfund er det skolens opgave at kunne tilvejebringe muligheder for, at eleverne bliver frie og myndige. Det er en forudsætning for, at de kan bruge deres kreative evner som borgere i et demokratisk samfund. Kreativitet har i denne forstand ikke alene at gøre med bestemte fag, men kan ses som et resultat af elevernes arbejde ind igennem fagene og deres møde med disse fags betingelser for eksperimenter, fordybelse og frugtbar modstand. Det er et spørgsmål om at skabe livet, mens det leves.

I denne sammenhæng er Lilleskolerne noget særligt. Jeg tror på, at I er gode til at agere idéopfangere. På en måde er jeres skoleform en sprække i en tid, hvor nysgerrighed, nærvær og tillid synes at være udfordret. I tager dans, dramatik, rytmik og de æstetiske fag alvorligt, og I tør lade børnene 'skrive deres egne bøger'. I vælger en levende og demokratisk skoleform. At give alle skolens aktører muligheden for at gribe ind i livet, at forme og skabe og at sætte sit aftryk, det er på mange måder en art opskrift på kreativitet. Det er ikke nødvendigvis en opskrift, man kan følge, men en, man kan lade sig inspirere af. At vedligeholde den tradition I har, og at forny den ved at lede de steder, hvor lyset ikke nødvendigvis kastes, må være opgaven for Lilleskolerne i tiden, der kommer. Tak for muligheden for at være med indimellem.

¹ Hildebrandt, D. (2008). Dewey. Oxford: One World.

Lene Tanggaard har i løbet af året holdt oplæg til vores Ledertræf (20.-22. september), Pædagogisk Inspirationsdag hos det københavnske netværk af lilleskoler (6. oktober) og til Lilleskoledøgn blandt netværket af jyske lilleskole (10.-11. november, 2017).

BØRNS ØJNE – MENNESKEPORTEN OG DET FÆLLES TREDJE

Denne tekst handler om levendeværen. Om det vidunderlige tredje sted, som vi kan finde sammen omkring, når vi ikke forbliver indesluttet i os selv. Jeg oplever, at vores skoler trues af et omsiggribende fagligt, sagligt og evaluerende tunnelsyn, der ikke levner plads til at være et levende menneske – og jeg forsøger med udgangspunkt i min egen kunstneriske praksis at vise vejen til en skole, der bygger på *levendeværen*; på en anerkendelse af og respekt for Menneskeporten i ethvert barns og enhver voksens øjne. Teksten tager afsæt i min leg med ordene i forsøget på at komme tæt på et bedre medmenneske-syn: hvad med *se-eftersyn*, *indsyn* og *samsyn*? Og nu til sagen.

Tre måneder om året lægger jeg forskning, kunstskole-undervisning og forfattervirksomhed til side. Så tager jeg tre flyvemaskiner op til det nordligste Norge og bagefter i bandbus rundt i Danmark og spiller koncerter. En masse koncerter. For en masse børn! Jeg spiller for og sammen med mere end 12.000 børn årligt, og vi musikeres glæde ved at spille musik og sprede god energi og besættende rytmer er stor og livgivende. Men ved hver koncert sker der også noget andet, som er helt specielt: noget, som jeg er kommet til at holde så meget af. Og det handler om øjne. Børns øjne!

Normalt, når vi vil noget med verden og med hinanden, så ser vi *på* verden og *på* hinanden. Vi ser på en forunderlig måde *uden-på* hinanden! Og oftest ser vi på denne måde *for-bi* hinanden. Vi har for travlt med alt det tilsyneladende vigtige, som vi vil i livet. På mål, nytte, strategi og på vores forsøg på reduktion

af den grundlæggende usikkerhed, angst og bæven, som ethvert menneskeliv må udfolde sig igennem. Vi ser derfor kun overflader, som vi kan flytte rundt på og gøre noget ved. Muligheder, planer, hierarkier, roller, masker og funktioner. Vi har i den grad vænnet os til at se overflader, at vi efterhånden finder tryghed i det overfladiske. Vi har vænnet os til *at overse* hinanden – og i en eller anden vigtig sags tjeneste overser vi så ofte og så meget, at vi helt har glemt, hvordan man *ser efter*, *ser ind i* og *ser sammen*. Det er skidt, for vores øjne er – som en Menneskeport – selve vejen ind til den, vi egentlig er; og hvad sker der med en port, der aldrig bliver åbnet? Den rustet fast. Vi ved godt, hvad et eftersyn betyder, når vores bil trænger til en kærlig hånd; men hvad med os mennesker? Hvad med et *se-eftersyn* til os voksne, hvad med børnene?

Børn er vidunderlige, fordi deres øjnes Menneskeport endnu ikke er rustet fast. Porten står måske nogle gange pivåben og andre gange lidt på klem, men den lukkes aldrig helt. De er jo endnu stadig børn. Jeg står på scenen og spiller koncert – måske i nordnorske Svolvær, måske i danske Gråsten – og jeg ser ud på en sal fuld af 160 unger. De fleste er glade, fulde af krudt og spillopper. Men så er der også de børn, der sidder lidt hen for sig selv. Deres Menneskeport er – modsat de andre børns – ikke vidt åben. Den står på klem eller er næsten lukket, men da de stadig er børn, så vil deres endnu brændende nysgerrighed ikke tillade porten at smække i. Og det er min chance!

Mens jeg spiller, *ser jeg dem med både mine øjne og med vores musik*. Det første forsigtige kig ind ad Menneskeporten er som den første åbning i skak: skal vi spille sammen? Det er en invitation. Og i det næste kig ser jeg igen ind i barnets øjne, og barnet ser, at jeg ser derind. *Barnet ser, at det bliver set!* Det er som en kædereaktion, og det er livgivende dejligt. Barnet smiler genert og ler stille. Det er ligesom de gemmelege, vi legede, da vi var børn. Det er en fryd at gemme sig og ligge og følge med i de andres eftersøgning. Men det er en katastrofe ikke at blive fundet. Vi vil så gerne findes dér, hvor vi er. Jeg flytter mit blik væk og hen på nogle af de andre 160 unger, og vi spiller løs på kontrabas, trommer og vibrafon. Og så, et par minutter senere, vender jeg for tredje gang mit blik mod barnet og ser igennem Menneskeporten. Og nu er der rigtig kontakt! Portens låger åbner sig, og barnet kommer til det fælles tredje: til den fælles levendeværen i salen, som kun kan findes imellem os; ganske som den dynamiske spænding mellem en nordpol og en sydpol kræver dem begge uden at kunne findes isoleret hos nogen af dem.

At være menneske er ikke noget, der skal overstås. Og en

menneskeskole kan derfor heller ikke være noget, der skal overstås. En menneskeskole er det fælles tredje, som strømmer frem, når vi *ser efter, ser ind og ser sammen*. Og her rækker et snæversyn på saglighed, faglighed og nytte ikke. Livet er nemlig ingen af de tre! Livet er bedst, når det er levende, og det er der faktisk megen både saglighed, faglighed og nytte i. *Men det er ikke drevet af saglighed, faglighed og nytte*. Sagligheden, fagligheden og nytten følger af sig selv med, når vi sammen lever et levende liv.

Bagefter koncerten er jeg ved at pakke min bas sammen. Pludselig kommer en dreng løbende hen og giver mig et kæmpe kram. Det er dette barn, som jeg har set undervejs i koncerten, og som har set mig. Vi har set igennem hinandens Menneskeporte, og vi har fundet vej til det fælles tredje. Taknemmeligheden er vi fælles om. Fra dette udsigtspunkt er der ikke grænser for, hvor langt, vi kan se, hvor høj en faglighed, vi kan nå og hvor sagligt, vi sammen kan undre os over verden. Vi skal blot huske på at holde portens låger velsmurte og i stadig bevægelse. For det levende livs skyld. Livet levendegøres igennem samlivet. Børns øjne – Menneskeporten og det fælles tredje!

NÅR MAN IKKE VIL VILLES NOGET MED

Ønsker man at tyde samtidens tegn, gør man klogt i også at opsøge dem i uvante og uventede sammenhænge. Således kan man tage på sygehuset og lytte til de uheldredeligt syge og døende medmennesker. Før de glider ind i den sidste smertelindrende, nærværsophævende og nådigt docerede morfinrus, kan man måske være heldig at høre nogle sætninger, sagt uden omsvøb – klarsyn uden skyggen af anfægtelser og uld i mund.

Den gamle mand har været igennem utallige hjerneblødninger og kan efterhånden hverken gå, spise eller drikke. Udleveret til slanger, drops, måleinstrumenter, voksenbleer, momentvist gæstende læger og ivrigt sengetøjsskiftende, madende og venligt spørgende hvidklædte sygeplejersker hvisker han pludseligt: "Du har skrevet den der bog *At ville noget med nogen*. Hvad hvis man ikke vil villes noget med?"

Ramt af lynet, glædende mig over livets uudgrundelige kraft og frem for alt udleveret til et fundamentalt godt og højrelevant spørgsmål, stod jeg dér. For umiddelbart forstod jeg – i et laaaangstrakt splitsekund, hvor tiden umærkeligt fik fylde og faldt af sine hængsler - ikke blot, hvorfor netop han efterhånden ikke mere ville villes noget med – men også at spørgsmålet i dén grad ramte noget helt centralt for alle de mennesker, der ikke står ansigt til ansigt med døden på endestationen på femte sal, men snarere synes at være dømt til livslang læring, uddannelsesvang og servil kompetenceudvikling fra vugge til krukke dernede i det pulserende lavland

Det er min fornemmelse, at allehånde pæ-

dagogisk-uddannelsesmæssige læringsmålspakkeløsninger og modulkataloger fylder mange mennesker med ubehag eller mere sandsynligt: får dem til at glide rundt langs panelerne i en lunken og smågryntende accept af tingenes tilsyneladende forandringsresistente tilstand. For har man ingen indflydelse på, hvad der villes med én, så virker det næppe særligt motiverende endsige dragende, når andre vil alt for meget med én. Ligger pensummet og arbejdsformen fast, bliver man alt for let reduceret til et tandhjul i en stor nærmest selvkørende maskine eller til *a brick in the wall*, som Pink Floyd sang så slidstærkt om for snart 40 år siden.

Reformlystne politikere, effektivitetsorienterede embedsmænd og velmenende pædagoger vil hele tiden noget med nogen. Ikke bare er de valgt og ansat til det - samtidig sker det også i den bedste mening. For som bekendt ønsker ingen at tabe de unge på gulvet eller at bivåne, at 'vi' risikerer at sakke agterud i konkurrencen med de andre skoler, kommuner og nationer i det intensiverede videns- og jobkapløb. Formeligt står den således på tidlig indsats i vuggestuen og børnehaven, intensiverede forsøg på at få de unge til at vælge at tage livtag med erhvervsuddannelsen og at drive de specialestuderende på universitetet til at forfatte speciale på rekordtid i lyset af den såkaldte fremdriftsreform.

Pædagoger og lærere udspiller deres villen i to trekanter. Der er tale om to intimt sammenkoblede dannelsesanliggender. I den første vil de noget fagligt og kundskabsorienteret med eleverne, fx udforske naturen, lære uregelmæssige tyske verber, øve sig i at skrive en analyse

af et digt og/eller udforske matematikkens verden. Trekanten udspiller sig her mellem læreren, stoffet og eleven – og det er vigtigt, at stoffet kommer til sproget og ind under huden igennem en åben, spørgende og undersøgende proces. Stoffet åbner for noget, der kan kaldes for det tredje steds magi. I den *anden* trekant vil de pædagogiske aktører noget med eleven, der ideelt set implicerer noget karakterdanne og demokratisk-politisk. Eleven skal nemlig opdrages til at blive en myndig og selvstændigt tænkende borger og ikke alene gå efter at maksimere egennyttens eller forbruge en på forhånd designet uddannelsespakke. Mellem læreren som repræsentant for institutionen (til tider: staten og loven) og eleven (som privatperson) opstår der et felt for fælles samtaler og en træning af den offentlige brug af fornuften (*res*

publica). Og hvem véd? Måske kommer nutidens elever engang til ikke bare at arbejde med at lave nogle helt andre skoler og uddannelses-systemer end dem, vi kender til og kan forestille os i dag, men måske også nogle andre politiske institutioner og et helt andet samfund.

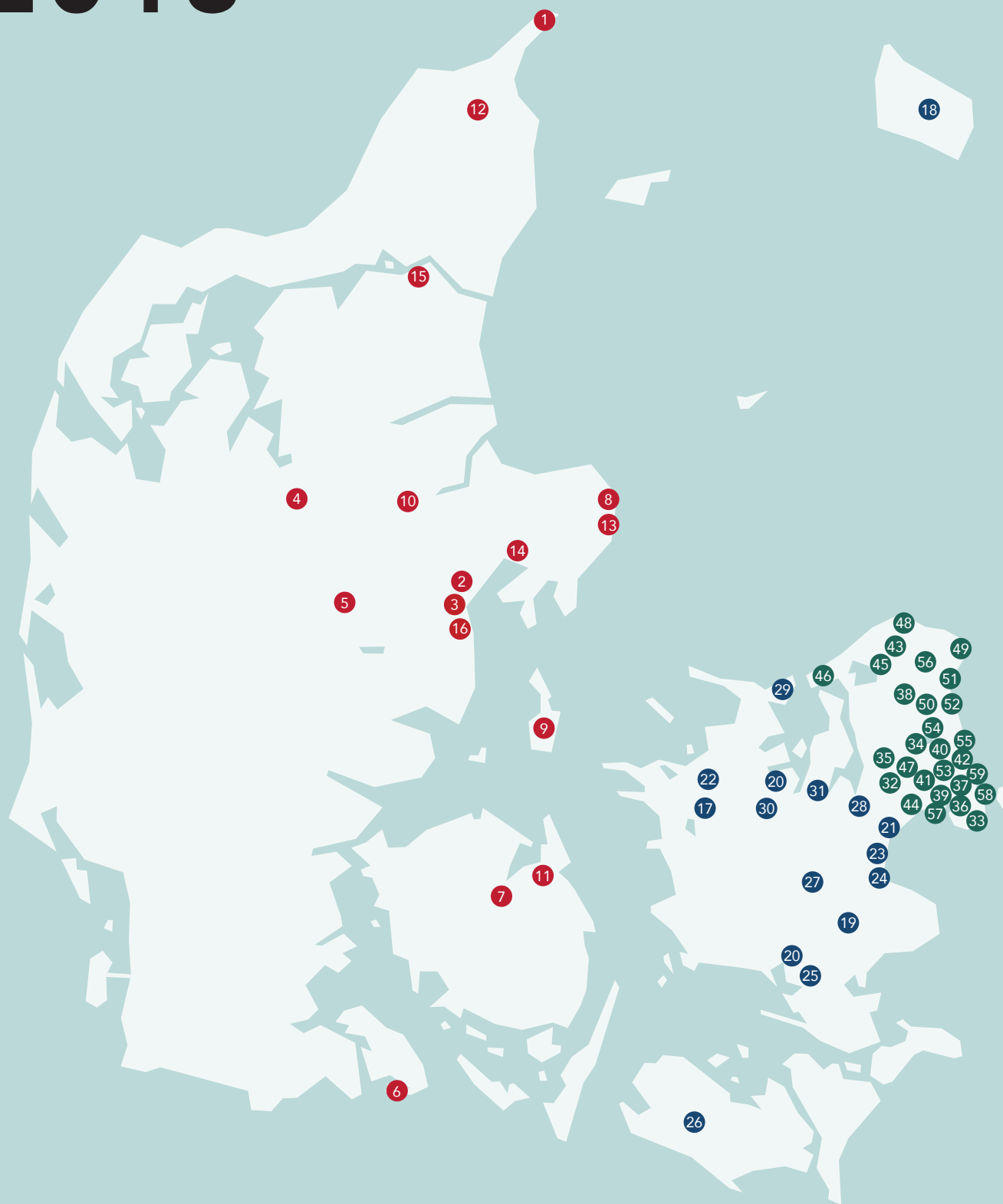
Spørgsmålet er så bare, om den nu afdøde lærer af tidsånden *against all odds* heller ikke ville villes noget med inden for disse to smagfulde og positive trekanter, hvis vi havde kunnet spørge ham. Kender jeg ham ret, ville han nok nøjes med at ekko'e Herman Melvilles stedsegrønne kontormand, skriveren Mr. Bartleby (fra 1853), og med sin svage lakoniske stemme, et quasiironisk glimt i øjet og næppe hørligt proklamere: *I prefer not to.*

Men skal vi nøjes med at lade disse ord være det sidste, der er at sige om den sag?

Steen Nepper deltog med oplæg til vores Lederinternat i Holbæk, 8.-9. februar, og til Lilleskoledøgnet blandt netværket af jyske lilleskoler, 10.-11. november, 2017.

MEDLEMS- SKOLERNE

2018

JYLLAND OG FYN:

1) Brovandeskolen

Oprettet 1977, 0. - 9. kl., 197 elever
Nedre Mosevej 100, 9990 Skagen
Tlf.: 9844 4884
Brovandeskolen@brovandeskolen.dk
www.brovandeskolen.dk
Formand: Pia Karlsen
Skoleleder: Helle Stenbakken

2) Børnenes Akademi

Oprettet 2013, 0. - 9. kl., 30 elever
Møgelgårdsvej 27, 8520 Lystrup
Tlf.: 2234 8788
kontakt@boernehmensakademi.dk
www.boernehmensakademi.dk
Formand: Jørgen Nielsen
Skoleleder: Konrad Kriescher

3) Børnenes Friskole

Oprettet 1983, 0. - 9. kl., 210 elever
Næringen 98, 8240 Risskov
Tlf.: 8610 9545
kontoret@boernehmensfriskole.dk
www.boernehmensfriskole.dk
Formand: Jonas Baggesen
Skoleleder: Peter Leth Andresen

4) Friskolen i Viborg

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 193 elever
Ammunitionsvej 5, 8800 Viborg
Tlf.: 8662 0042
info@friskolen-viborg.dk
www.friskolen-viborg.dk
Formand: Peter Lohmann
Skoleleder: Henrik Andersen

5) Gudenaaskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 226 elever
Brunhøjvej 9, 8680 Ry
Tlf.: 8689 1759, Fax: 8689 0860
gudenaaskolen@gudenaaskolen.dk
www.gudenaaskolen.dk
Formand: Rikke Larsen
Skoleleder: John Eriksen

6) Kegnæs Friskole

Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 113 elever
Østerbyvej 11, 6470 Sydals
Tlf.: 7440 5294
kontoret@kegnaes-friskole.dk
www.kegnaes-friskole.dk
Formand: Thomas Nis Lorenzen
Skoleleder: Jens Billum

7) Lilleskolen Odense

Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 227 elever
Blåbærvej 43, 5260 Odense S
Tlf.: 6613 2028
lilleskolen.odense@teliamail.dk
www.lilleskolenodense.dk
Formand: Henrik Lund Nielsen
Skoleleder: Inger Kvist

8) Norddjurs Friskole

Oprettet 1981, 0. - 9. kl., 227 elever
Lergravsvej 4, 8500 Grenå
Tlf.: 8630 9565
kontoret@norddjurs-friskole.dk
www.norddjurs-friskole.dk
Formand: Kim Pertou Andersen
Skoleleder: Dorte Albæk

9) Onsbjerg Lilleskole

Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 67 elever
Stadionsvej 4, 8305 Samsø
Tlf.: 8659 6979
kontor@onsbjerglilleskole.dk
www.onsbjerglilleskole.dk
Formand: Kristina Thiemke
Skoleleder: Anna Mattsson

10) Randers Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 220 elever
Tøjhusavevej 28-30, 8900 Randers
Tlf.: 8642 2010
rls@randerslilleskole.dk
www.randerslilleskole.dk
Formand: Rene Berg Andersen
Skoleleder: Peter Engelbrekt Knøss

11) Rynkeby Friskole

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 47 elever
Kirkevej 5, 5350 Rynkeby
Tlf.: 6539 1505
kontoret@rynkeby-friskole.dk
www.rynkeby-friskole.dk
Formand: Troels Nielsen
Skoleleder: Rasmus Grauenkjær

12) Sindal Privatskole

Oprettet 2011, 0. - 9. kl., 103 elever
Tislumvej 2-4, 9870 Sindal
Tlf.: 9623 0030
ahc@sindalprivatskole.dk
www.sindalprivatskole.skoleintra.dk
Formand: Søren Sloth
Skoleleder: Ann Haugaard
Christiansen

13) Skolen.com

Oprettet 2009, 0. - 9. kl., Bh.,
53 elever
Homåvej 4, 8500 Grenå
Tlf.: 8633 1071
kontakt@skolen.com
www.skolen.com
Formand: Karen Krogh
Skoleleder: Kristina Holt

14) Syddjurs Friskole

Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 169 elever
Molsvej 80B, 8410 Rønde
Tlf.: 8636 5252
bogholder@syddjursfriskole.dk
www.syddjursfriskole.dk
Formand: Toke Høye
Skoleleder: Else Marie Hansen

15) Aalborg Friskole

Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 232 elever
Sohngårdsholmsvej 47
9000 Aalborg
Tlf.: 9814 7033
kontor@aalborg-friskole.dk
www.aalborg-friskole.dk
Formand: Tina Daasbjerg
Christensen
Skoleleder: Nicolai Lange

16) Århus Friskole

Oprettet 1952, 0. - 9. kl., 205 elever
Søholmsvej 13, 8260 Viby J
Tlf.: 8628 3354
kontor@aarhus-friskole.dk
www.aarhus-friskole.dk
Formand: Kristian Lassen
Skoleleder: Marie Ludvigsen

SJÆLLAND OG ØERNE:

17) Bregninge Bjergsted Friskole

Oprettet 2004, 0. - 9. kl., 130 elever
Bregningevej 25, 4450 Jyderup
Tlf.: 5929 1342
kontoretbbfs@gmail.com
www.bbfs.dk
Formand: Trine Jørgensen
Skoleleder: Trine Stampe

18) Friskolen Østerlars

Oprettet 1964, 0. - 9. kl., 141 elever
Nybrovej 42, 3760 Gudhjem
Tlf.: 5649 8280
info@friskolen-oesterlars.dk
www.friskolen-oesterlars.dk
Formand: Tonni Kofoed Mogensen
Skoleleder: Kira Lintrup Jensen

19) Haslev Privatskole

Oprettet 1973, 0. - 10. kl., 403 elever
Jens Chr. Skovs Vej 3, 4690 Haslev
Tlf.: 5631 2969
adm@haslevprivatskole.dk
www.haslevprivatskole.dk
Formand: Lisette Jensen
Skoleleder: Gitte F. Kehl

20) Holbæk Lille Skole

Oprettet 1981, 0. - 10. kl., 313 elever
Stenhusvej 22 A, 4300 Holbæk
Tlf.: 5945 0045
lilleskole@hls.dk
www.hls.dk
Formand: Jane Hørlyck Thomsen
Skoleleder: Calle Nørvig

21) Hundige Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 235 elever
Hundige Bygade 10, 2670 Greve
Tlf.: 4397 4300
kontor@hundige-ls.dk
www.hundige-ls.dk
Formand: Pernille Ødum Halse
Skoleleder: Lars Støchkel-Hinnum

22) Højbo Friskole

Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 201 elever
Kalundborgvej 49, 4591
Føllenslev
Tlf.: 5929 1438
kontor@hoejbo-friskole.dk
www.hoejbo-friskole.dk
Formand: Kirsten Justiniano
Skoleleder: Jeanne S. Andersen

23) Jersie Privatskole

Oprettet 2013, 0. - 9. kl., 102 elever
Åsvej 1, 2680 Solrød Strand
Tlf.: 53715900
ulrik@jersieprivatskole.dk
www.jersieprivatskole.dk
Formand: Tommy Svstrup
Nørgaard
Skoleleder: Johnny Larsen

24) Køge Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 215 elever
Egøjevej 130, 4600 Køge
Tlf.: 5665 0504
adm@klis.dk
www.klis.dk
Formand: Bjarne Jønsgård
Skoleleder: Annette Falk Helmer

25) Næstved Fri Skole

Oprettet 1998, 0. - 10. kl., 117 elever
Havrebjergvej 3 Rislev
4700 Næstved
Tlf.: 5570 1054
friskole@hotmail.com
www.naestved-fri-skole.dk
Formand: Karsten Johansen
Skoleleder: Mette Stubbe Jensen

26) Reventlow Lille Skole

Oprettet 1999, 0. - 10. kl., 73 elever
Torebyvej 7, 4920 Søllested
Tlf.: 5461 6626
reventlow_lille.skole@adr.dk
www.rls-lolland.dk
Formand: Paul Svensson
Skoleleder: Mette Green

27) Ringsted Lilleskole

Oprettet 2012, 0. - 9. kl., 194
elever
Næstvedvej 349 B, 4100 Ringsted
Tlf.: 8230 4100
kontor@ringsted-lilleskole.dk
www.ringsted-lilleskole.skoleintra.dk
Formand: Gitte Sivertsen
Skoleleder: Ditte Ehlig

28) Roskilde Lille Skole

Oprettet 1964, 0. - 10. kl., Bh,
228 elever
Gundsøllevej 50, 4000 Roskilde
Tlf.: 4678 7238
rls.lilleskole@rls.dk
www.roskidelilleskole.dk
Formand: Thomas Ryhl
Skoleleder: Søren Erhard Hansen

29) Rørvig Friskole

Oprettet 1968, 0. - 10. kl., 161 elever
Søndervangsvej 43, 4581 Rørvig
Tlf.: 5991 8337
info@rorvigfriskole.dk
www.rorvigfriskole.dk
Formand: Franz Reich Jensen
Skoleleder: Anne Marie Sandager

30) Sdr. Jernløse Lilleskole

Oprettet 1998, 0. - 7. kl., Bh. 136
elever
Sdr. Jernløsevej 51, 4420
Regstrup
Tlf.: 3068 1756
kontor@sj-lilleskole.dk
www.sj-lilleskole.dk
Formand: Lasse Gulstad Larsen
Skoleleder: Tonny Tang Christiansen

31) Sofiehøj Friskole

Oprettet 2012, 0. - 9. kl., 208 elever
Hornsherrødtvej 446
4070 Kirke Hylling
Tlf.: 4640 0171
kontoret@sofiehøjfriskole.dk
www.sofiehøjfriskole.dk
Formand: Heidi H. Jørgensen
Skoleleder: Elisabeth Haulund

KØBENHAVN OG NORDSJÆLLAND:

32) Albertslund Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 223 elever
Herstedøster Skolevej 28,
2620 Albertslund
Tlf.: 4345 1230
info@albertslundlilleskole.dk
www.albertslundlilleskole.dk
Formand: Anette S. Pedersen
Skoleleder: Trine Nielsen

33) Amager Lille Skole

Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 227 elever
Rodosvej 47, 2300 København S
Tlf.: 3259 1390
info@amagerlilleskole.dk
www.amagerlilleskole.dk
Formand: Jens Bald
Skoleleder: Maja Løvskov

34) Bagsværd Friskole

Oprettet 1957, 0. - 9. kl., 202 elever
Skovalleen 6, 2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 4335
kontor@b-friskole.dk
www.bagsvaerdfriskole.dk
Formand: Ursula Kit Dybmose
Skoleleder: Mads Aarø-Hansen

35) Ballerup Ny Skole

Oprettet 1973, 0. - 10. kl., 187 elever
Tvendagervej 4, 2750 Ballerup
Tlf.: 2965 2351
kontor@ballerupnyskole.dk
www.ballerupnyskole.dk
Formand: Susanne Lang Kristensen
Skoleleder: Anne Knudsen

36) Byens Skole

Oprettet 1971, 0. - 9. kl., 464 elever
Høffdingsvej 75, 2500 Valby
Tlf.: 3616 7746
byens@byens-skole.dk
www.byens-skole.dk
Formand: Nils Riske
Skoleleder: Morten May

37) Børne U.N.I.

Oprettet 1995, 0. - 9. kl., 280 elever
Valdemarsgade 14, 1665
København V
Tlf.: 3325 3405
info@borneuni.dk
www.borneuni.dk
Formand: Jakob de Lemos
Skoleleder: Gitte Svenning

38) Den Alternative Skole

Oprettet 1981, 7. - 10. kl., 77 elever
Rønbjerg Allé 2, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 8697
das-adm@mail.tele.dk
www.denalternativeskole.dk
Formand: Per Kristensen
Skoleleder: Morten S. Pedersen

39) Den dansk-franske Skole

Oprettet 2010, 0. - 9. kl., 42 elever
Tagensvej 188, 2400 København NV
Tlf.: 4141 8228
ecolefrancodanoise@gmail.com
www.ecolefrancodanoise.dk
Formand: Benoit Paquin
Skoleleder: Anna Harder

40) Den Lille Skole

Oprettet 1949, 0. - 9. kl., 230 elever
Gammelmosevej 228, 2800 Lyngby
Tlf.: 4498 3926
dls@denlilleskole.dk
www.denlilleskole.dk
Formand: Susanne Heerup
Mortensen
Skoleleder: Simon Møller Petersen

41) Den Lille Skole i København

Oprettet 1968, 0. - 6. kl., 136 elever
Lindholmsvej 18, 2700 Brønshøj
Tlf.: 3860 1616
lilleskolen-kbh@lilleskolen-kbh.dk
www.lilleskolen-kbh.dk
Formand: Mikkel Bojsen
Skoleleder: Erik Fischer

42) Det Frie Gymnasium, grundskolen

Oprettet 1970, 8.-10.klasse,
146 elever
Møllegade 26
2200 København N
Tlf.: 3537 1111
adm@detfri.dk
www.detfri.dk
Formand: Birgitte Koch
Skoleleder: Søren Bager

43) Esrum Kostskole

Oprettet 1988, 6. - 10. kl., 39 elever
Esrum Hovedgade 18
3230 Græsted
Tlf.: 4839 0950
kontor@esrumkostskole.dk
www.esrumkostskole.dk
Formand: Bjørn Strange
Skoleleder: Jesper Harrsen

44) Freinetskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 197
elever
Valby Langgade 117, 2500 Valby
Tlf.: 2522 2650
kontor@freinetskole.dk
www.freinetskolen.dk
Formand: Asger Eir
Skoleleder: Michael Christiansen

45) Gribskov Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 108 elever
Ny Mårumvej 302, 3200 Helsingør
Tlf.: 4879 5343
gs@gribskov-skole.dk
www.gribskov-skole.dk
Formand: Pernille Kromann Sams
Skoleleder: Malene Falck Bjerrum

46) Halsnæs Lilleskole

Oprettet 2000, 0. - 9. kl., 150 elever
Hågendrupvej 6 Torup,
3390 Hundested
Tlf.: 4798 8883
post@halsnaesskolen.dk
www.halsnaesskolen.dk
Formand: Maria Smidt
Skoleleder: Pia Grell Sørensen

47) Hareskovens Lilleskole

Oprettet 1965, 0. - 9. kl., 258 elever
Skovbovænget 124, 2750 Ballerup
Tlf.: 4498 8210
mail@hareskovens-lilleskole.dk
www.hareskovens-lilleskole.dk
Formand: Rune Bundesen
Skoleleder: Frank Jensen

48) Havregården Kostskole

Oprettet 1970, 6. - 9. kl., 42 elever
Havregårdsvej 24, 3250 Gilleleje
Tlf.: 4831 8407
info@havregaarden.dk
www.havregaarden.dk
Formand: Jonas Fedder Witt
Skoleleder: Morten Ulrik Jørgensen

49) Helsingør Lille Skole

Oprettet 1962, 0. - 10. kl., 234
elever
Fredericiavej 1, 3000 Helsingør
Tlf.: 4921 0203
kontor@lilleskolen.dk
www.lilleskolen.dk
Formand: Katrine Affelhøj
Skoleleder: Christine K. Sørensen

50) Hillerød Lille Skole

Oprettet 1966, 0. - 9. kl., 188 elever
Brødeskovvej 3, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6586
kontoret@hillerod-lilleskole.dk
www.hillerod-lilleskole.dk
Formand: Brian Kristensen
Skoleleder: Sanne Wiedemann

51) Humlebæk Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 182 elever
Boserupvej 101, 3050 Humlebæk
Tlf.: 4919 1029
humlebaek@lilleskoler.dk
www.hbbs.dk
Formand: Thomas Tuborgh
Solmer
Skoleleder: Lis Türck Kallesen

52) Hørsholm Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 191 elever
Højskolevej 11, 2960 Rungsted Kyst
Tlf.: 4586 2232, Fax: 4586 2219
hlsk@hlsk.dk
www.hlsk.dk
Formand: Søren Andersen
Skoleleder: Marianne Andersen

53) Nørrebro Lille Skole

Oprettet 1975, 0. - 9. kl., 200 elever
Prinsesse Charlottesgade 34-36,
2200 København N
Tlf.: 3535 4501
lilleskole@mail.dk
www.norrebro-lilleskole.dk
Formand: Colin Stedmon
Skoleleder: Jacob Hatting

54) Rudersdal Lilleskole

Oprettet 1987, 0. - 9. kl., 86 elever
Vejlesøvej 40B, 2840 Holte
Tlf.: 4542 5887
kontor@rudersdal-lilleskole.dk
www.rudersdal-lilleskole.dk
Formand: Klavs Vedel
Skoleleder: Vibber Maria
Matthiesen

55) Ryparken Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 7. kl., 176 elever
Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 6639
kontor@ryparken-lille-skole.dk
www.ryparkenskole.dk
Formand: Mogens Jallberg
Skoleleder: Mette Lisbjerg

56) Skolen på Slotsvænget

Oprettet 1985, 6. - 10. kl., 34 elever
Slotsvænget 61, 3480
Fredensborg
Tlf.: 4847 6777
skolen@slotsvaenget.dk
www.slotsvaenget.dk
Formand: Lulla Forchhammer
Skoleleder: Kasper Nyboe Pavar

57) Trekronergade Freinetskole

Oprettet 1979, 0. - 9. kl., 209 elever
Trekronergade 46, 1., 2500 Valby
Tlf.: 3617 3162
kontor@trekroner-freinet.dk
www.trekronergadefreinetskole.dk
Formand: Trine Asmussen
Skoleleder: Hanna Jessen

58) Ørestad Friskole

Oprettet 2004, 0. - 8. kl., 223 elever
Nordre Digevej 6
2300 København S
Tlf.: 3312 8181
info@orestad-friskole.dk
www.orestad-friskole.dk
Formand: Tomas Knightley
Skoleleder: Anne Godt-Hansen

59) Østerbro Lilleskole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 197 elever
Sionsgade 5 A, 2100 Kbh. Ø
Tlf.: 3929 7114
post@osterbrolilleskole.dk
www.oesterbrolilleskole.dk
Formand: Sune Warberg Clausen
Skoleleder: Jasmin Heide

FORKORTELSER

0. = børnehaveklasse

Bh. = børnehave

LILLESKOLERNES BESTYRELSE

Kursusudvalg: Bestyrelsen deltager på forskellig vis i planlægningen af kurser og træf henvendt til bestyrelsesmedlemmer, ledere og medarbejdere. I planlægningsarbejdet medvirker desuden ofte en arbejdsgruppe eller et kursusudvalg – det gælder eksempelvis Ledertræffet og Lederiet.

JASMIN HEIDE
Formand, Skoleleder,
Østerbro Lilleskole

MIA HESSELBERG-THOMSEN
Næstformand, Bestyrelsesmedlem,
Esrum kostskole

ANJA NØRAGER-NIELSEN
Bestyrelsesmedlem

MALENE FALCK BJERRUM
Bestyrelsesmedlem,
Skoleleder, Gribskov Skole

MARIE LUDVIGSEN
Bestyrelsesmedlem,
Skoleledear, Århus Friskole

NICOLAI LANGE
Bestyrelsesmedlem,
Skoleleder, Aalborg Friskole

PETER LETH ANDREZEN
Bestyrelsesmedlem,
Skoleleder, Børnenes Friskole

KONRAD KRIESCHER
Suppleant, Skoleleder,
Børnenes Akademi

SUNE JON HANSEN
Sekretariatsleder

BENTE HAUGAARD
Freelance konsulent

20

18

—

Nøgletal

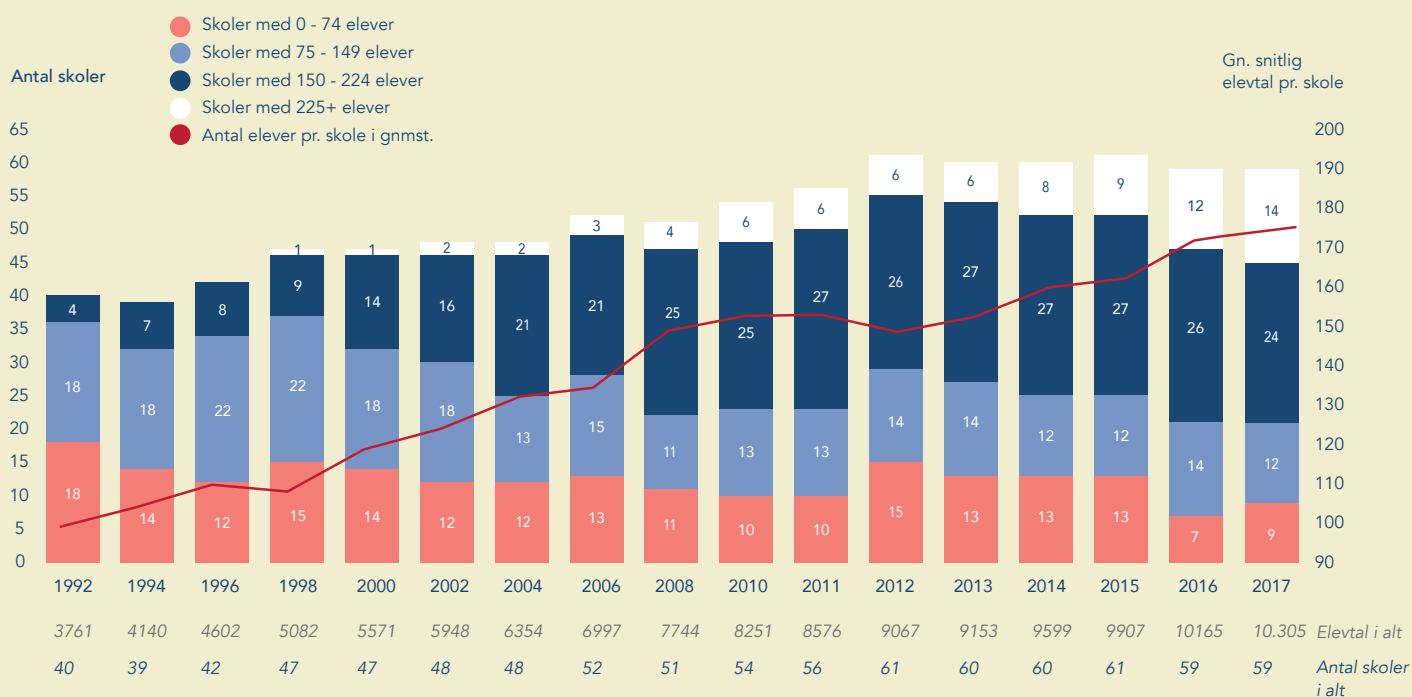
og medlemsskoler

Takstkatalog FL 2018

Generelle driftstilskud kr. pr. årselev

<p>GRUNDTILSKUD</p> <p>400.000 pr. skole, dog maks. 10.000 kr. pr. elev</p>	<p>BYGNINGSTILSKUD</p> <p>2.188 pr. elev</p>	<p>TILSKUD TIL KOSTAFDELINGER VED FRIE GRUNDSKOLER</p> <p>49.732 pr. kostelev</p>	<p>TILSKUD TIL SFO</p> <p>7.699 pr. SFO-elev</p>
<p>UNDERVISNINGS- TAXAMETER</p> <p>TAKST 1 35.151 (for årselever under 13 år)</p> <p>TAKST 2 46.400 (for årselever på eller over 13 år, men ikke i 10. klasse)</p> <p>TAKST 3 45.295 (for årselever i 10. klasse)</p>	<p>FÆLLESUDGIFTS- TAXAMETER</p> <p>TAKST 1 6.675 (for antal årselever, der ikke overstiger 220 årselever)</p> <p>TAKST 2 2.670 (for antal årselever, der overstiger 220 årselever)</p>	<p>SPECIALUNDERVISNINGS- TILSKUD</p> <p>Takst for 1. specialundervisningselev 125.375</p> <p>Takst for 2. specialundervisningselev 112.837</p> <p>Takst for 3. og følgende specialundervisningselever 75.225</p> <p>Takst for 13. og følgende specialundervisningselever på profilskoler 49.624</p>	<p>INKLUSIONSTILSKUD PR. SKOLE</p> <p>TAKST 1 0 - 149 elever 134.087</p> <p>TAKST 2 150 - 299 elever 127.382</p> <p>TAKST 3 300 - 449 elever 120.678</p> <p>TAKST 4 450 elever og derover 113.974</p>

Medlemsskolerne - størrelse og elevantal

Program

Lilleskoletræf

2018

*9. – 10. marts på Holbæk
Lilleskole og Hotel Strandparken*

Fredag den 9. marts

13.00 / Ankomst og frokost (Holbæk Lilleskole)

13.30 / Velkomst

13.45 / Repræsentantskabsmøde 2018

16.30 / Om sociale medier, det postfaktuelle spøgelse og dannelsen af børn og unge - oplæg ved Mads Vestergaard, Ph.d.-stipendiat, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet.

19.30 / Festmiddag, samvær, musik, dans og festivitas

Lørdag den 10. marts

07.30 / Morgendukket med Dr. Hansen og Dr. Nielsen

08.00 / Morgenmad

09.15 / Workshops: Udfordringer og samarbejde i lilleskolen

11.15 / Dannelse i en robottid – modsvar i en digital tidsalder - oplæg ved Lars Geer Hammershøj, Lektor i pædagogisk filosofi, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU).

12.30 / Afrunding, tak for i år og sandwich-to-go

Lilleskolernes Sammenslutning
Farvergade 27D, 2. sal
1463 København K.

Tlf. 28743329

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk